

**Стажування та участь у міжнародних освітньо-наукових заходах
кандидата с.-г. наук, доцента Каращука Г.В.**

1. Міжнародна весняна школа «На шляху до гарантування безпечності харчових продуктів: підходи у запровадженні та здійсненні європейського контролю за безпечністю харчових продуктів», присвяченій 100-річчю факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України, в рамках реалізації Модуля Жана Моне 587548-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE “EU Food Safety Control”. 28-29 квітня 2020 року. Розглянуті теми: законодавство про харчові продукти та корми; належна гігієнічна практика, аналіз ризиків, контроль органічного виробництва.

2. VIII Міжнародна науково-практична конференція «Органічне виробництво і продовольча безпека». Житомир: Поліський національний університет, 21-22 травня 2020 р. Тема доповіді «Виробництво екологічно чистих крафтових мікогенних промислових товарів з використанням побічної продукції рослинництва».

3. Way Science: X міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки», Дніпро, 2-3 квітня 2020 р. Тема доповіді: «Урожайність пшениці озимої твердої на півдні України залежно від сортового складу, норм висіву та регуляторів росту рослин».

4. Way Science: X міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки», Дніпро, 2-3 квітня 2020 р. Тема доповіді: «Урожайність гарбуза столового залежно від сортового складу, ширини міжрядь та фону живлення на півдні України».

5. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція молодих учених «Роль меліорації та водного господарства у забезпеченні сталого розвитку землеробства (до 90-річчя ІВПіМ НААН)» м. Київ. 20 грудня 2019 р. Тема доповіді: «Урожайність, якість та товарність плодів огірка залежно від гібридного складу в умовах півдня України».

6. III Міжнародна науково-практична конференція «Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва». Харківський національний аграрний університет імені В. В. Докучаєва, 31 жовтня 2019 р. Тема доповіді: «Фітосанітарний моніторинг рослинних рештків посівів соняшнику на наявність шипоноски соняшnikової (*mordellistena parvula* gyll.) на Півдні України».

7. Way Science, V Міжнародна науково – практична конференція «Сучасний рух науки». 7-8 лютого 2019 р., м. Дніпро. Тема доповіді: «Урожайність та якість зерна озимої твердої пшениці залежно від вологозабезпечення та рівня мінерального живлення при вирощуванні в умовах півдня України».

8. Міжнародна практична конференція «Цілі сталого розвитку третього тисячоліття: виклики для університетів». Київ, НУБІП. 23-25 травня 2018 р. Тема доповіді: «Вміст смітної та олійної домішок в насінні соняшнику високоолеїнового типу залежно від гібридів».

9. Міжнародна науково-практична конференція «Перспективні напрямки наукової думки». Тернопіль, 18 квітня 2018 р. Тема доповіді: «Порівняльна характеристика жирокислотного складу високоолеїнового та класичного гібридів соняшнику».

10. XXXI Міжнародна наукова конференція «Актуальные научные исследования в современном мире» м. Переяслав-Хмельницький, 26-27 листопада 2017 р. Тема доповіді: «Показники якості бульб картоплі залежно від сортового складу на півдні України».

11. Міжнародна наукова конференція «Геноміка та біохімія сільськогосподарських рослин». м. Одеса: СГІ-НЦНС, 12 вересня 2017 р. Тема доповіді: «Характеристика біохімічного складу олії високоолеїнового соняшнику».

12. Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 95-річчю Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН «Новітні агротехнології: теорія та практика». Вінниця, 11 липня 2017 р. Тема доповіді:

«Вивчення сортового та гібридного складу соняшнику, придатного для поширення в Україні».

13. Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні проблеми агрохімії та ґрунтознавства». Дубляни, 18-19 лютого 2016 р. Тема доповіді: «Економічна ефективність застосування мінеральних добрив при вирощуванні сортів пшениці озимої на Півдні України».

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Сертифікат

підтверджує те, що

Каращук Геннадій Васильович

взяв(ла) участь у Міжнародній весняній школі
«На шляху до гарантування безпечності харчових продуктів: підходи у запровадженні та здійсненні європейського контролю за безпечністю харчових продуктів»

присвяченій 100-річчю факультету ветеринарної медицини
Національного університету біоресурсів і природокористування України

28–29 квітня 2020 року

Розглянуті теми:

- законодавство про харчові продукти та корми
- належна гігієнічна практика, аналіз ризиків,
- контроль органічного виробництва

Декан факультету ветеринарної медицини

Цвіліховський В.І. Лідер Модуля Якубчак О.М. Координатор Модуля Галабурда М.А.

foodsaCo
EU Food Safety Control

в рамках реалізації Модуля Жана Моне
587548-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE "EU Food Safety Control"

Polissya National
University

Поліський національний
університет

VIII Міжнародна науково-практична конференція

Органічне виробництво і продовольча безпека

Сертифікат

Каращук Г. В., Левченко М. В.

Ректор університету

О. В. Скидан

21-22 травня 2020 року
м. Житомир

РОЛЬ МЕЛІОРАЦІЇ ТА ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗЕМЛЕРОБСТВА

(до 90-річчя ІВПІМ НААН)

Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
молодих учених

20 грудня 2019 року

Київ

1

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет
імені В. В. Докучаєва

НАУКОВІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

ПРОГРАМА

III Міжнародної науково-практичної конференції

30-31 жовтня 2019 р.

Харків – 2019

УДК: 635.64:633.17:63.674.6:(477.7)

УРОЖАЙНІСТЬ, ЯКІСТЬ ТА ТОВАРНІСТЬ ПЛОДІВ ОГІРКА ЗАЛЕЖНО ВІД ГІБРИДНОГО СКЛАДУ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Г.В. Карацук¹, В.П. Кобіцька²

¹кандидат с.-г. наук ДВНЗ «ХДАУ» e-mail karaschuk_gv@ukr.net

²здобувач вищої освіти другого рівня ДВНЗ «ХДАУ» e-mail ksau.kherson.ua

Огірок є стратегічною овочевою культурою для України. Не зважаючи на те, що його частка у валовому зборі основних овочевих культур не перевищує 11-12 %, його дефіцит негативно відображається на роботі консервних заводів.

Високі витрати на виробництво огірка компенсуються урожайністю, яку здатні сформувати як партенокарпічні, так і бджолозапильні гібриди вітчизняної та зарубіжної селекції. Сортимент огірка в Україні дуже різноманітний. Щороку до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, заноситься 14 % нових сортів та гібридів огірка, з них 10 % - зарубіжної селекції.

Велика кількість сортів і гетерозисних гібридів з різними строками достигання, господарськими та морфологічними ознаками, придатних для вирощування у відкритому чи захищеному ґрунті, спонукає виробників відповідально відноситися до вибору сорту чи гібрида. Відомо, що застосування елементів технології вирощування впливає урожайність та якість плодів ринок, а, відповідно, і на збут готової продукції [1].

У відкритому ґрунті основний напрям селекції - створення високорожайних з дружним плодоносним гетерозисним гібридів і сортів, стійких до основних хвороб, придатних до машинного збирання і технологічної переробки [2].

Огірок представлений великою кількістю сортів і гетерозисних гібридів з різноманітними строками дозрівання господарськими і морфологічними ознаками, призначених для вирощування у відкритому та захищеному ґрунті. Тому виробникам необхідно знати хоча б основні апробаційні ознаки цієї культури, щоб правильно підібрати необхідний сорт. При цьому не можна забувати про те, що одні ознаки можуть бути змінними, залежно від умов вирощування, інші ж зберігають стабільність. [3].

Завдання і методика досліджень. Дослідження урожайності гібридів огірка різних груп стиглості при краплинному зрошенні проводили у 2017-2018 рр. в умовах Селекційно-випробувальної станції ТОВ «Агросемтех» м. Каховка Херсонської області. На дослідних ділянках господарства було висаджено 10 гібридів.

Вивчали наступні гібриди огірка: надранні - Гектор F1, Спарта F1, Аяк F1; ранні - Дельфіна F1, Кріспіна F1, Пролікс F1, Велакс F1, Джустина F1, Нейліна F1, Платіна F1.

66

31 жовтня 2019 р., кorp. 2, ауд. 2-420
Час проведення 10⁰⁰, 14⁰⁰

ДОВОПІД

23. **Казарова І. Г.**, студент
ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯМИ МОЛОЧНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ
ФГБОУ ВО Донской ГАУ (Российская Федерация)

24. ¹**Карабаев А.П.**, канд. техн. наук, доцент, ²**Исашов С.А.**, докторант
ИССЛЕДОВАНИЕ ВОДОСБЕРЕГАЮЩЕГО ВНУТРИПОЧВЕННОГО
МЕТОДА ОРОШЕНИЯ ХЛОПЧАТНИКА
¹Андижанский филиал Ташкентского государственного аграрного
университета (Республика Узбекистан)
²Научно-исследовательский институт селекции, семеноводства и
агротехнологии хлопчатника (НИИССАХ) (Республика Узбекистан)

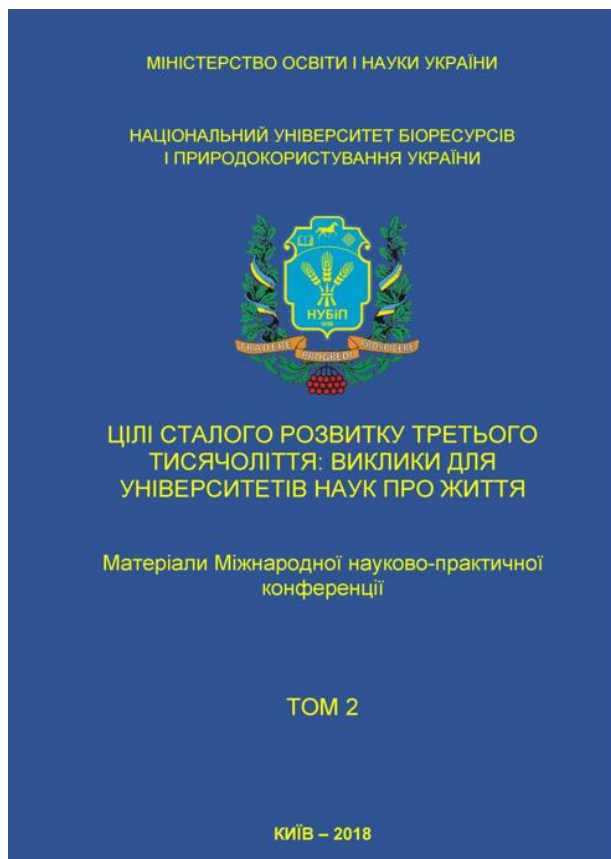
25. ¹**Карацук Г. В.**, канд. с.-г. наук, доцент, ²**Шенердєєва І. С.**, молодш. наук,
співроб.
ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ РОСЛИННИХ РЕШТКІВ ПОСІВІВ
СОЛЯНИКУ НА НАЯВНІСТЬ ШПИОНОСКИ СОЛЯНИКОВОЇ
(MORDELLISTENA PARVULA GYL.) НА ПІВДНІ УКРАЇНИ
¹ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (Україна)
²Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Україна)

26. **Кенжебаєва К.**, препод.
ВОСПИТАНИЕ КУЛЬТУРЫ ПОВЕДЕНИЯ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО
ВОЗРАСТА
Нукусский государственный педагогический институт имени Ашшавла
(Республика Узбекистан)

27. **Корхова М. М., Коваленко О. А.**, кандидати с.-г. наук, доцент,
Крисенко І. В., студент
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ ТА ПОГОДНИХ УМОВ У ВЕСНЯНО-ЛІТНІЙ
ПЕРІОД НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ
¹ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (Україна)
²Миколаївський національний аграрний університет (Україна)

28. **Кулик М. І.**, канд. с.-г. наук, доцент, **Онопріснко О. В.**, аспірант, **Лось Д.**,
здобувач вищої освіти
УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ЗАЛЕЖНО ВІД УДОСКОНАЛЕННЯ
ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ
Полтавська державна аграрна академія (Україна)

8

У ДК 633.854.78:631.53.01

**ВМІСТ СМІТНОЇ ТА ОЛІЙНОЇ ДОМІШОК В НАСІННІ
СОНЯШНИКУ ВИСОКОЛЕЇНОВОГО ТИПУ ЗАЛЕЖНО ВІД
ГІБРИДНОГО СКЛАДУ**

Каращук Г.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
Шевердєва І.С., аспірант (heliantus2016@gmail.com)
*ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
м. Херсон*

Якість насіння та плодів олійних культур як промислової сировини регламентується системою державних стандартів України.

Соняшник класифікують за кислотним числом олії з насіння, натурою, засміченістю, які регламентуються ДСТУ 4694:2006 Соняшник. Олійна сировина. Технічні умови. Для встановлення класу насіння соняшнику, одним з головних показників є смітна та олійна домішки [1].

До смітної домішки відносять: весь прохід через сито з отворами діаметром 3,0 мм; у залишку на ситі з отворами діаметром 3,0 мм: мінеральну домішку; органічну домішку; порожнє насіння; насіння всіх дикорослих і культурних рослин; зіпсоване.

До олійної домішки відносять: у залишку на ситі з отворами діаметром 3,0 мм насіння соняшнику, повністю або частково обрешене; поїдене шкідниками, біте, роздавлене із залишками ядра менше половини; пошкоджене - зі зміненням кольором ядра від сіро-жовтого до коричневого в результаті сушіння, самозігрівання або ураження хворобами (загниле, запліснявіле); недозріле - щупле; проросле - з явними ознаками проростання; морозобійне - щупле, білястого кольору, з немцями дуплинистим - усе зі зміненням кольором ядра, зіпсоване рослинними клопами - насіння з темними плямами на ядрах різного розміру та інтенсивності.

Полеві досліді проводили у 2017 р. в умовах ПСП «Щедрий Лан» Великоолександрівського району Херсонської області. Досліджували високоолеїнові гібриди соняшнику LG54.51HOCL, LG5452HOCL, 8H463CL та 8H449CLDM. Повторність досліді - чотириразова. Ґрунт - чорнозем південний слабогумусоаккумулятивний. Агротехніка проведення досліді - загальноприйнята для зони південного Степу України.

Показники якості насіння соняшнику визначали в лабораторії ТОВ ЗТ «УКЕА» м. Херсон за загальноприйнятими методиками [1].

Результати наших досліджень свідчать, що серед гібридів середньоранньої групи вміст смітної домішки був більшим у LG54.51HOCL на 0,36% порівняно з LG5452HOCL, а вміст олійної домішки вищим відповідно на 0,07%.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЖИРОКИСЛОТНОГО СКЛАДУ ВИСОКООЛЕЙНОГО ТА КЛАСИЧНОГО ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ

Науково-дослідна група:
Карацук Геннадій Васильович, Шведерсва Грина Сергіївна
 ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
 Україна

Соняшникову олію широко використовують як продукт харчування в натуральному вигляді [1, с.79].

В Україні харчову олію одержують в основному з насіння соняшника, сої, ріпаку. В рослинних оліях переважають жирні кислоти з 18 вуглеводними атомами, їх вміст для більшості рослинних олій становить приблизно 95 % від загальної суми жирних кислот. Жирні кислоти, що входять до складу триацгліцеринів, можуть бути насиченими та ненасиченими. Насичені мають загальну формулу $C_nH_{2n}O_2$; ненасичені — залежно від ступеня ненасиченості: з одним подвійним зв'язком — $C_nH_{2n-2}O_2$; двома — $C_nH_{2n-4}O_2$; трьома — $C_nH_{2n-6}O_2$ [2].

Дослідження проводили з метою порівняння жирнокислотного складу насіння класичних та високоолеїнових гібридів соняшнику.

Визначення жирнокислотного складу в насінні досліджуваних гібридів проводилися в 2017 р. у Державному підприємстві «Херсонський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації».

Порівняльна оцінка жирнокислотного складу насіння класичного гібриду ЛГ 5661КЛ та високоолеїнового ЛГ 5452 ХО КЛ, оригіатор яких французька компанія Limagrain, проводилась з метою встановлення можливості подальшої переробки насіння даних гібридів соняшнику на олію, призначену для харчування людей з захворюванням – атеросклероз судин.

Гібрид ЛГ 5452 ХО КЛ – раноостигла, високоросла рослина. Вирощується за виробничою системою Clearfield.

Агрономічні характеристики: середня висота рослини 165 см., середній діаметр кошика 15,7 см., середня маса 1000 зерен – 71 г. Потенціал урожайності – 8 балів, стабільність урожаю 8 балів, вміст олії – 7 балів, енергія початкового росту – 8 балів, стійкість до стресових умов – 8 балів, холодостійкість – 8 балів, стійкість до полегання – 7 балів [7].

Гібрид ЛГ 5661КЛ – середньопізній гібрид зі стійкістю до гербициду Євро-Лайтнінг® виробничої системи Clearfield.

Агрономічні характеристики: середня висота рослини – 157см, Середній діаметр кошика – 15,6 см., середня маса 1000 зерен– 72 г. Потенціал урожайності – 9 балів, стабільність урожаю –9 балів, вміст олії –7 балів, енергія початкового росту –8 балів, стійкість до стресових умов – 9 балів, холодостійкість – 8 балів, стійкість до полегання –9 балів[7].

Content not to be reproduced without the permission of Creative Commons «Attribution»

Copyright © 2018, Genadiy Karacuk, Hryna Shvedersva. All rights reserved. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

УДК 633-854-78-631-526-3:631.527.5(477)¶

Карацук Г.В., Шведерсва Г.С.¶

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», вул. Стрітенська, 23, м. Херсон, 73026, Україна, e-mail: helianthus2016@gmail.com¶

ВИВЧЕННЯ СОРТОВОГО ТА ГІБРИДНОГО СКЛАДУ СОНЯШНИКУ, ПРИДАТНОГО ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ

Соняшник – «одним з» провідних продуктивних рослинних олій, які широко використовуються в паливно-енергетичній, харчовій, фармацевтичній та технічних галузях промисловості. У сільськогосподарському виробництві соняшник є однією з найважливіших та прибуткових культур. Останнім часом зростає інтенсифікація його виробництва. Якщо ще декілька років тому виробників задовольняла врожайність до 2,0 т/га, то зараз більшість ставить за мету одержати понад 3,0-4,0 т/га. Проте, не менше значення для виробника має правильно підібраний гібрид чи сорт вирощуваного соняшнику та напрям його використання.¶

Станом на 2016 рік у Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні (ДР) зареєстровано 1331 екземплярів сортів та гібридів соняшнику, серед яких 667 – внесені, як соняшник однорічний (*Helianthus annuus* L.) та 633, як соняшник однорічний – батьківський компонент (*H. annuus* L.). Наразі в останніх сортах та гібридах не зазначено напрям використання, група стиглості та якість.¶

У ході аналізу ДР було встановлено, що всі гібриди і сорти соняшнику представлені 80 власниками. Серед яких компанія Євраліс Семанс зареєструвала 10% усіх гібридів та сортів, Інститут поліівництва та овочівництва м. Нови Сад (Сербія), Інкозіме Підприємство НС СЕМЕ-Україна та товариство Маїсаdur Семанс Україна – 8, 8 та 7% відповідно. Інститутом рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України внесено до реєстру 6%.

Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція

„АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
АГРОХІМІЇ ТА ҐРУНТОЗНАВСТВА”

Дубляни
18-19 лютого 2016 року

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ
ДОБРИВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ НА
ПІВДНІ УКРАЇНИ

Г.В. Карацук – к.с.-г.н., доцент, С.В. Панкєєв – аспірант,
С.О. Лавренко – к. с.-г. н., доцент
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

У статті наведені результати досліджень щодо вивчення ефективності застосування мінеральних добрив при вирощуванні сортів пшениці озимої на Півдні України.

Ключові слова: пшениця озима, сорт, фон живлення, урожай, прибуток, рентабельність.

Постановка проблеми. Аграрне виробництво у другій половині ХХ століття та на початку ХХІ в Україні та інших країнах світу стало ресурсоінтенсивним, а також економічно малоефективним (збитковим) і екологічно нестійким. Необхідно зауважити, що при комплексній оцінці ефективності виробництва слід використовувати вихід обмінної енергії у фітомасі врожаю, то по цьому показнику Україна та інші країни СНД

G.V. Karashchuk, S.V. Pankyejev, S.O. Lavrenko Economic efficiency of fertilizers in growing winter wheat in southern Ukraine.

The results of research to study the effectiveness of fertilizers in growing winter wheat in southern Ukraine.

Keywords: winter wheat, variety, nutrition background, harvest, yield, profitability.